

## Täysistunto

Tiistai 24.11.2020 klo 14.00—19.03

### 23. Lakialoite laiksi arvonnalisäverolain 85 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lakialoite LA 22/2020 vp Pia Kauma kok ym.

#### *Lähetekeskustelu*

**Puhemies Anu Vehviläinen:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 23. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

#### *Keskustelu*

17.54 **Pia Kauma kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä lakialoitteessa siirrytään rikoslain maailmasta ravintolamaailmaan, eli siinä esitetään anniskelun arvonnalisäveron alentamista 24 prosentista 14 prosenttiin eli samaan kuin on ravintola-aterioissa. Luonnonvarakeskuksen vuonna 2018 tekemän arvion mukaan tämä muutos merkitsisi noin 127 miljoonan euron kasvua ravintola-alalla eli ravintolapalveluiden kysynnässä ja koko kansantalouden osalta 300 miljoonan euron kasvua vuositasona.

Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite oli alun perin allekirjoitettu toukokuussa, ja sen oli tarkoitus olla voimassa vuoden 2020 loppuun, mutta lakialoiteruuhka ja tämä koronatilanne ovat saaneet aikaan sen, että olemme viivästyneet tämän asian käsittelyssä. Tämä tarkoittaa omalta osaltani sitä, että tulen tekemään uuden, vastaavan aloitteen tällä viikolla, ja se on allekirjoitettavissa kaikille kansanedustajille sähköisesti sekä keskuskansliassa perjantai-iltaan saakka.

Suomessa on noin 10 000 ravintolaa, ja jos mietitään viime kevään tilannetta, niin jo puolet niistä oli ongelmissa sen johdosta, että kaikki ravintolat käytännössä suljettiin 4.4. ja 31.5. välisenä aikana. Eduskunta päätti jo kesällä — hallituksen esityksessä numero 67 — ravintola-alan tukemisesta, ja sen summa oli noin 170 miljoonaa euroa. Jo silloin alan edustaja MaRa oli sitä mieltä, että tuo summa on täysin riittämätön, olisi tarvittu vähintään 350 miljoonaa euroa. Eli toisin sanoen oli jo silloin tiedossa, että se on täysin riittämätön tuki, ja nyt kun mietitään sitä, millä tavalla koronaepidemia on uudestaan käynnistynyt tässä maassa, niin tiedämme, että ravintola-ala on ollut hyvin epävarmojen olosuhteiden vankei ja joutunut sopeuttamaan toimintaa vähän väliä ja hyvin epävarmoissa olosuhteissa. Ei ole aina tiedetty, mitä seuraavalla viikolla säädetään ja mikä loppuvuoden tilanne on.

Arvoisa puhemies! Suomessa on tällä hetkellä EU:n korkein anniskelun arvonnalisävero, ja erityisesti tämä näkyy oluen kohdalla. Meidän ravintolakulttuuriimme kuuluu, että olut on juurikin se kaikkein tärkein anniskeltu alkoholijuoma.

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä 90 prosenttia Suomessa juodusta alkoholista juodaan kotona, ja me kokoomuksessa olemme pohtineet, että vaikka tämän lakialoitteen tavoite on

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 150/2020 vp

olla väliaikainen, niin pidemmälläkin aikavälillä tämä muutos olisi hyvä, koska se ohjaisi alkoholinkäyttöä julkisilta paikoilta valvottuihin tiloihin.

Arvoisa puhemies! Aika usein silloin, kun puhutaan arvonlisäveron tason muutoksesta, meillä on esteenä Euroopan unioni ja sen säännökset, mutta tässä, tämän asian kohdalla, ei ole, sillä EU salli tämän muutoksen jo vuonna 2009 — tätä muutosta vain ei ole toteutettu.

Arvoisa puhemies! Tämä muutos olisi kannatettava monestakin syystä: Ensinnäkin, se lisäisi alan työllisyyttä. Toiseksi, se turvaisi verotulot nimenomaan Suomeen pitkällä aikavälillä, koska aika suuri osa myöskin meidän juodusta alkoholista tuodaan muualta — lähinnä Virossa ja Baltian maista — tänne Suomeen ja tämä ohjaisi verotuloja enemmän Suomeen. Ja kolmanneksi, se parantaisi kotimaisen matkailu- ja ravintola-alan kilpailukykyä suhteessa ulkomaille matkailuun. Nyt jos koskaan tämä olisi hyvin tärkeä kädenojennus tälle alalle.

**17.59 Sinuhe Wallinheimo kok:** Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Kaumaa hyvästä lakialoitteesta ja siitä, että lakialoite nyt varmastikin uusitaan, sillä se vanhenee hyvin pian.

Edustaja Kauma puhui hyvin tuossa niistä vaikutuksista, mitä tämä alvin alennus toisi: työpaikkoja, sillä olisi paljon dynaamisia vaikutuksia, se siirtäisi alkoholin kulutusta takaisin ravintoloihin. Nämä ovat varmasti kaikki niitä koko salinkin kannattamia toimenpiteitä, niin että ei juotaisi alkoholia kotona vaan nimenomaan ravintoloissa.

Olen täysin varma, että jossain vaiheessa tämä kuitenkin Suomessa menee läpi. Onko se nyt sitten edustaja Kauman lakialoite vai tämä hallitus vai seuraava, mutta se on selvää, että me tulemme tämän jossain vaiheessa alentamaan, ihan senkin takia, että me tiedämme nyt, että tällä hyvin palveluintensiivisellä alalla, jossa noin satatuhatta ihmistä työskentelee, tullaan menettämään jatkossa paljon työpaikkoja. Tämä nimenomaan täsmätoimena olisi äärimmäisen tärkeä nyt tälle alalle, joka varmasti kärsii koronasta tällä hetkellä eniten.

Joten, arvoisa puhemies, kannatan edustaja Kauman hyvää lakialoitetta, ja tulen kannattamaan myös seuraavaa.

**18.00 Ville Kaunisto kok:** Arvoisa puhemies! Ravintola-alalla liikevaihdon taso on heikentynyt pahimmillaan keskimäärin kriisiä edeltävältä tasolta erittäin merkittävästi, ja tässä edustaja Kauman lakialoitteessa tartutaan juuri mielestäni aika osuvasti tähän ongelmaan. Korona on vaikeuttanut ravintoloiden toimintaympäristöä merkittävästi, ja nyt on kysymys siitä, autammeko heitä helpottamalla kilpailua, helpottamalla bisneksentekoa vai emme.

Toisaaltahan tässä kokonaisuudessa on kyse ihan uudenlaisen eurooppalaisen alkoholikulttuurin kehittämisestä Suomessa, mutta pohjimmiltaan kuitenkin näen, että tämä lakialoite pohjautuu siihen, että ihmisillä olisi töitä, siihen, että ravintolat pystyisivät pitämään työntekijänsä ja että he pystyisivät niitä jatkossa myös palkkaamaan lisää.

Kuten edustaja Wallinheimo tässä totesi, muutos tähän on todennäköisesti tulossa — miksemme siis käyttäisi koronakriisin tuomaa heikkoa tilannetta hyväksemme ja kääntäisi kehitystä siihen suuntaan, että ihmiset pystyisivät nauttimaan vastuullisesti alkoholista ravintolassa ilman, että se on kohtuuttoman kallista.

Tuen edustaja Kauman lakiesitystä. — Kiitoksia.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 150/2020 vp

18.02 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Nyt jos koskaan on aika tästäkin keskustella. Olen samaa mieltä siitä, kun edustaja Wallinheimo sanoi, että jossain vaiheessa tämä meillä täällä on ja me teemme päätöksiä.

Pitää muistaa, että ravintoloitten alkoholin alvin laskemisella on myös niitä erityisen positiivisia muitakin kuin taloudellisia vaikutuksia — toki voidaan aina kysyä, kenenkä mielestä ja missä suhteessa. Mutta näkisin, että se kotona pohjien tirpominen — joka tehdään sen vuoksi, että alkoholi ravintoloissa on niin kallista — on hirvittävän turhauttavaa, ja uskoisin, että tämä käytös muuttuisi siten, että menisimme varhemmin alkuillasta ravintolaan, eikä niin, että sitten vasta sen jälkeen, kun ollaan ne Viron viinat otettu lärviin kotona, lähdetään baariin noin klo yksitoista ja sen jälkeen. Minä uskoisin, että kansanedustajan tehtävät jättänyt muusikko Mikko Alatalokin olisi mielissään, jos voisi mennä soittamaan ravintolaan klo 22 — saati, että aikaisintaan kahdentoista yhden aikaan on ensimmäinen keikka.

Eli tällä on mahdollista edistää sitä kulttuurillista toimintaa ja tuoda... Hieman toisin kuvaan kuitenkin asiaa kuin hyvän aloitteen tehnyt edustaja Kauma, joka sanoi, että julkisilta paikoilta valvottuihin tiloihin tai että juodaan kotona enemmän. Minä haluaisin kuvata sen niin, että kotoa ja julkisilta paikoilta palveluiden äärelle, hyvien palveluiden äärelle, jotka työllistävät ravintola-alan työntekijöitä. Minä olen jättänyt ainakin noin kolme vuotta sitten sen valvotut olosuhteet pois, vaan tullaan nauttimaan hyvistä palveluista, joita ravintolayrittäjä henkilöstönsä kanssa voi jokaiselle antaa.

Kun edustaja Kauma nyt uusii tämän lakialoitteen, niin minulla on kyllä kynä valmiina allekirjoittamaan se.

18.05 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi edustaja Kauman ansiokasta lakialoitetta.

Ravintolat ovat joutuneet kärsijän rooliin kohtuuttomallakin tavalla koronan ikeessä. Monen yrittäjän elämäntyö on valumassa hukkaan, eikä konkurseiltakaan tulla välttymään. Se on sietämätön inhimillinen tragedia. Kyllä meidän on kaikki kivet ja kannot käännettävä yrittäjyyden ja yritysten tukemiseksi, sillä juuri ne ovat teitä ulos koronan ki-roista.

Minäkin olen kyllä kynä valmiina odottamassa ensimmäisten joukossa, kun tämä aloite uudistetaan täällä. — Kiitos.

18.05 **Mari-Leena Talvitie kok:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kauman lakialoite arvonlisäveron väliaikaisesta muuttamisesta liittyen ravintola- ja ateriapalvelujen yhteydessä nautittaviin alkoholijuomiin on varsin kannatettava, ja erityisesti se on kannatettava tässä ajassa. Se olisi myös tällainen työllisyysteko, kotimaisuusteko, Suomi-teko siinä mielessä, että ravintola- ja hotelliala kuten myöskin matkailu ovat olleet varsin kovassa ahdingossa. Se on valitettavaa, että korona-aikaan kuitenkin Alkosta ostettujen juomien määrä on noussut ja on tavallaan kulutuksen painopistettä edelleen siirretty koteihin ja niihin tiloihin, jotka eivät ole valvonnan piirissä. Kyllä meille kuitenkin on jo kauan tehnyt tuloaan sellainen eurooppalainen juoma- ja ravintolakulttuuri, että nauttisimme alkoholia myöskin ruokailun ohessa.

Tässä, arvoisa puhemies, on hyvää vielä se, kuten edustaja Kaumakin toi esiin, että arvonlisäverot ovat tietyllä tavalla säänneltyjä myöskin EU:n tasolta: ei voi olla kovin monia arvonlisäverokantoja, mutta tähän liittyen direktiivi sallii jo alkoholin anniskelun osalta

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 150/2020 vp

alennetun kannan. Vaikka verotuloissa monesti on niin, että ajatellaan, että se, että korotetaan sitä kantaa ja korotetaan sitä veron osuutta, toisi valtion kassaan sen suurimman rahamäärän, niin sitten on myöskin niitä veroja, joissa itse asiassa sen verokannan tai alvikannan aleneminen ohjaa ihmisten käyttäytymistä ja kulutusta siten, että vaikka se kokonaismäärä veron osalta hetkellisesti laskisikin, niin pidemmällä aikavälillä kaikki muu hyöty ja myöskin sitten se verotuloista tullut hyöty olisi valtion kassaan positiivinen, koska myöskin menopuolella tämä varmasti näkyisi.

Helppo kannattaa tätä, oli helppo allekirjoittaa, ja toivottavasti myöskin laajemmalla rintamalla tämä asia nyt sitten etenisi, jos uusi lakialoite tulee. — Kiitos.

**18.08 Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Itsekin uskon siihen, että ennemmin tai myöhemmin tämä lakimuutos toteutuu Suomessa. Olipa mukava kuunnella näitä puheenvuoroja, että täällä on kynät teroitettuna jo seuraavaa lakialoitetta varten.

Ihan pari lukua toisin vielä täsmennyksenä tähän lakialoitteen sisältöön.

Elikkä matkailu- ja ravintola-alan edunvalvoja on arvioinut, että tämä lakimuutos toisi noin 2 400 työpaikkaa lisää. Toki tämä on arvioitu normaalioloissa ja nyt eletään koronaoloissa, mutta joka tapauksessa puhutaan tuhansista työpaikoista.

Ja vielä, arvoisa puhemies, toinen luku tähän: Kun mainitsin äsken tästä ulkomailta tuodusta alkoholista, niin on näin, että ulkomailta tapahtuva matkustajatuonti on lähes kaksinkertainen ravintolassa tapahtuvaan anniskeluun nähden eli todella suurta. Olisi hyvä, että saisimme kotimaassa ostetun alkoholin paremminkin samalle tasolle ja myöskin ne verotulot sitten tänne Suomeen. Sillä olisi sellainen positiivinen vaikutus.

Arvoisa puhemies! Tähänhän tosiaan kuuluu ravintolat, kahvilat, baarit ja yökerhot eli koko repertoaari, mitä meiltä täältä Suomenniemeltä löytyy, kaikenlaiset ravintolat, joilla se anniskelu-oikeus on.

Sitten edustaja Myllykoski totesi, että pitäisi ehkä puhua jo siitä, että ei niinkään valvottu olosuhteet olisi se pointti tässä, niin että valvottuihin olosuhteisiin vietäisiin juominen, vaan yleensäkin tämä alkoholikulttuuri ja se, että mentäisiin tähän eurooppalaiseen alkoholinkäyttökulttuuriin. Itse olen kyllä ihan samaa mieltä. Kun katsoo meidän nuoremman polven käyttäytymistä, niin he ovat luultavasti jo paljon fiksummalla tasolla kuin mitä minun ja edustaja Myllykosken sukupolvi on ehkä ikinä ollut. Siinä mielessä olen luottavainen siihen, että näitä muutoksia tapahtuu myös ihan siellä kulutuskäyttäytymisen puolella.

Arvoisa puhemies! Olen hyvilläni siitä, että tämä lakialoite on saanut hyvän vastaanoton, ja toivon, että se sitä saa myöskin valiokuntakäsittelyssä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.